

รายงานผลการดำเนินงานโครงการ
ภาควิชาชีววิทยา
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โครงการปฏิบัติการนอกสถานที่วิชาปรสิตวิทยาและสังขวิทยา

ปีการศึกษา 2558

ตุลาคม พ.ศ. 2558

แบบรายงานผลโครงการ
โครงการปฏิบัติการนอกสถานที่วิชาปริสตีวิทยาและสังขวิทยา
วัน 7-8 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2558
ณ จังหวัดราชบุรี

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ รายการที่แนบมากับรายงานผลโครงการ

- 1. แบบรายงานผลการจัดโครงการ
- 2. หนังสืออนุมัติโครงการ
- 3. รายละเอียดโครงการ/กิจกรรม
- 4. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ/รายชื่อคณะกรรมการดำเนินงาน
- 5. รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ
- 6. จดหมายเชิญวิทยากร (ถ้ามี)
- 7. กำหนดการ
- 8. เอกสารจัดซื้อจัดจ้าง (ถ้ามี)
- 9. ผลการประเมินโครงการ
- 10. ภาพประกอบการจัดโครงการ/กิจกรรม
- 11. เอกสาร/หลักฐาน อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - CD ไฟล์ Adobe Reader (PDF)
  - ไฟล์ Microsoft Word (.doc) ไฟล์รูปภาพ (.images)

สารบัญ

รายงานผลการดำเนินงานโครงการ

1. ชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ	1
2. ชื่อโครงการ	1
3. ประเภทโครงการ.....	1
4. หลักการและเหตุผล.....	1
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1
6. คณะกรรมการบริหารโครงการ	2
7. ระยะเวลาดำเนินโครงการ	2
8. สถานที่จัดโครงการ.....	2
9. ผลการดำเนินงาน	2
9.1 ผู้เข้าร่วมโครงการ	3
9.2 งบประมาณที่ใช้	3
9.3 ผลประเมินโครงการตามตัวชี้วัด.....	3
9.4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ	4
9.5 ข้อเสนอแนะ/แนวทางการนำผลการประเมินจากการจัดโครงการครั้งก่อนมาใช้ในครั้งนี้ (ถ้ามี)	4
10. ภาคผนวก	5
ภาคผนวก 1 ความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์	5
ภาคผนวก 2 คำสั่งแต่งตั้งกรรมการ.....	6
ภาคผนวก 3 ลายเซ็นผู้เข้าร่วมโครงการ	7
ภาคผนวก 4 แบบ/ผลประเมินโครงการ	8
ภาคผนวก 5 ภาพกิจกรรม	9

รายงานผลการดำเนินงานโครงการ

1. ชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ภาควิชา ชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ชื่อโครงการ

โครงการปฏิบัติการนอกสถานที่วิชาปรสิตวิทยา และสังขวิทยา

3. ประเภทโครงการ

โครงการใหม่   โครงการเก่า

4. หลักการและเหตุผล

การศึกษาเกี่ยวกับปรสิตวิทยา และสังขวิทยามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนิสิตที่จำเป็นจะต้องออกไปศึกษาหรือตรวจสอบการระบาดของปรสิตชนิดต่าง ๆ ในพื้นที่จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหอยฝาดเดียว และปลาน้ำจืดที่ทำหน้าที่เป็นโฮสต์กึ่งกลางตัวที่หนึ่งและโฮสต์กึ่งกลางตัวที่สองของพยาธิใบไม้หลายชนิดที่มักพบว่ามีรายการระบาดอยู่ในพื้นที่เกษตรกรรม หรือพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำในประเทศไทย

ในช่วงระยะ 10 ปีที่ผ่านมาได้มีการเพิ่มจำนวนของประชากร ชุมชน และบ้านเรือนที่อยู่อาศัยอย่างรวดเร็วซึ่งทำให้เกิดของเสียที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์เชิงเกษตรกรรมทั้งจากการเพาะปลูกและปศุสัตว์ รวมทั้งน้ำทิ้งที่ระบายจากแหล่งชุมชนที่กระจายอยู่โดยรอบพื้นที่ ประกอบกับการชะล้างของน้ำฝนพัดพาเอาสิ่งปฏิกูลต่างๆ จากแหล่งชุมชนลงที่ราบลุ่มและกักเก็บน้ำไว้ในระบบนิเวศแหล่งน้ำที่มีโฮสต์กึ่งกลางอาศัย ทำให้เกิดการปนเปื้อนและสะสมยาวนานซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการระบาดของหนอนพยาธิ ซึ่งส่งผลให้ปัจจุบันมีการระบาดของพยาธิใบไม้ และปรสิตชนิดอื่น ๆ ที่วงชีวิตเกี่ยวกับน้ำมีการแพร่กระจายด้วยความชุก (prevalence) สูง

อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพตามการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 นั้นจำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการเรียนรู้นอกห้องเรียนโดยการปฏิบัติจริงจึงมีส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งในส่งเสริมความเข้าใจและการเรียนรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาสามารถบูรณาการแบบสหสาขาวิชาในสาขาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองตามคุณสมบัติของอัตลักษณ์นิสิตของคณะวิทยาศาสตร์ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นในการออกปฏิบัติการนอกสถานที่เพื่อการตรวจสอบการติดเชื้อของปรสิตในโฮสต์กึ่งกลางจากพื้นที่ ๆ มีรายงานการระบาดจริงของผู้เรียนนั้นจึงเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้ที่ธรรมชาติ ซึ่งมีความหลากหลายและได้ประโยชน์มากกว่าการเรียนรู้ในห้องปฏิบัติการเพียงอย่างเดียว

5. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อให้ นิสิตได้รับการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และความรู้ทางด้านปรสิตวิทยาที่ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อให้ นิสิตได้ฝึกปฏิบัติการนอกสถานที่ โดยการตรวจสอบการติดเชื้อของปรสิตในโฮสต์กึ่งกลางของพยาธิใบไม้ในพื้นที่ ๆ มีรายงานการระบาด

3. เพื่อนิสิตจะได้เรียนรู้วิธีการเก็บตัวอย่าง และจัดจำแนกหอยฝาเดียว และปลาน้ำจืดซึ่งทำหน้าที่เป็นโฮสต์กึ่งกลางของพยาธิใบไม้ได้อย่างถูกต้อง และปลอดภัย
4. นิสิตสามารถคำนวณค่าความชุก และความหนาแน่นของการติดเชื้อของปรสิตที่ตรวจพบในโฮสต์กึ่งกลางได้อย่างถูกต้อง

6. คณะกรรมการบริหารโครงการ

1. อาจารย์ ดร. ฐาปนา ชลธนานารถ	ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ ดร. ณัฐรินทร์ วงศ์ธรรมวานิช	กรรมการ
3. อาจารย์ ดร. มนตรี มณีภาค	กรรมการ
4. นางจินตนา อินทรารูตมิ	กรรมการ
5. นางสาววรรณุช ขามคำ	กรรมการ
6. อาจารย์ ดร. ธนวรรณ เตชะกุงูร	กรรมการและเลขานุการ
7. อาจารย์ ดร. ธนิต ศิริบุญ	ผู้ช่วยเลขานุการ

7. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 – 14 ธันวาคม 2558

8. สถานที่จัดโครงการ

1. พื้นที่เกษตรกรรม และชลประทานในจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และราชบุรี
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี วิทยาเขตราชบุรี
3. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่น้ำภาชี
4. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

9. ผลการดำเนินงาน

โครงการ ฯ ได้นำนิสิตระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษาที่มีความสนใจการศึกษาทางด้านปรสิตวิทยา จำนวน 22 คน ศึกษาออกสถานที่โดยการตรวจสอบการติดเชื้อของปรสิตในโฮสต์กึ่งกลางจากพื้นที่ ๆ มีรายงานการระบาดของพยาธิใบไม้ ได้แก่พื้นที่เกษตรกรรม และชลประทานในจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และราชบุรี จากการตรวจสอบการติดเชื้อปรสิตในโฮสต์กึ่งกลางซึ่งเป็นหอยน้ำจืดฝาเดียวในพื้นที่ ๆ ศึกษาเบื้องต้นพบว่า มีหอยฝาเดียวทั้งหมด 3 ชนิดที่มีการติดเชื้อปรสิต ได้แก่ หอยฝาเดียวชนิด *Melanoides tuberculata*, *Terebia granifera* และ *Filopaludina martensis* ซึ่งมีการติดพยาธิใบไม้หลายชนิดด้วยค่าความชุกของการติดเชื้อสูง ได้แก่ ตัวอ่อนพยาธิใบไม้ในลำไส้ขนาดเล็กของมนุษย์และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในวงศ์ Heterophyidae พยาธิใบไม้ในลำไส้ของสัตว์ปีก ได้แก่ *Echinostoma* sp. และ ตัวอ่อนพยาธิใบไม้ในสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำในกลุ่ม xiphodiodercaria ทำให้นิสิตที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ทางด้านวิธีการเก็บตัวอย่างในสภาพธรรมชาติ การตรวจสอบการติดเชื้อของปรสิต การคำนวณค่าความชุกของการติดเชื้อปรสิต นอกจากนี้ยังสามารถทำให้นิสิตเกิดความตระหนักของโรคพยาธิที่อาจเกิดจากการดำรงชีวิตที่ไม่ถูกสุขลักษณะได้ชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งมีแรงบันดาลใจสำหรับศึกษาเพิ่มเติมต่อไปในอนาคต

9.1 ผู้เข้าร่วมโครงการ

ประกอบด้วย อาจารย์และเจ้าหน้าที่ จำนวน 4 คน

นิสิต จำนวน 22 คน

รวม 26 คน

9.2 งบประมาณที่ใช้

รายการ	ขออนุมัติ	เบิกจ่ายจริง	หมายเหตุ
1. ค่าใช้สอย			
1.1 ค่าเช่าเหมารถตู้ (คันละ 4,000 บาท X 2 คัน X 2 วัน)	16,000	16,000	
1.2 ค่าอาหาร (4 มื้อ x 100 บาท X 26 คน)	10,400	10,400	
1.3 ค่าที่พัก อาจารย์ บุคลากร จำนวน 1 ห้อง (ห้องละ 1,000 บาท)	1,000	1,000	
2. ค่าวัสดุ			
2.1 ค่าวัสดุดำเนินการ	16,000	16,000	
2.2 อุปกรณ์สำนักงาน	1,400	1,336	
รวมเป็นเงิน	44,800	44,736	

9.3 ผลประเมินโครงการตามตัวชี้วัด

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 22 คน มีผลประเมินเฉลี่ย = 4.51 อยู่ระดับดีมาก ดังนี้

รายละเอียด	ระดับการพึงพอใจ (%)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 ความเหมาะสมของระยะเวลาการจัดโครงการ	13.64	50.00	36.3	0.00	0.00
2 ความเหมาะสมของสถานที่จัดโครงการ	22.73	27.27	50.00	0.00	0.00
3 สถานที่เก็บตัวอย่าง	27.27	31.82	40.91	0.00	0.00
4 ความรู้ที่ได้รับทางด้านปรสิตวิทยาจากการปฏิบัติในสถานที่จริง	13.63	63.64	22.73	0.00	0.00
5 ทักษะหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่นิสิตได้รับทางด้านปรสิตวิทยา	36.36	59.09	4.54	0.00	0.00
6 การพัฒนาอัตลักษณ์ทางการทำงานร่วมกันผู้อื่น	54.55	40.91	4.54	0.00	0.00
7 การฝึกทักษะการกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบศตวรรษที่ 21	27.27	72.73	4.54	0.00	0.00
8 นิสิตมีความตระหนักถึงแนวทางในการการป้องกันโรคที่เกิดจากปรสิตชนิดต่าง ๆ	18.18	72.73	9.09	0.00	0.00
9 ความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อการเข้าร่วมโครงการนี้	13.64	45.45	40.91	0.00	0.00

9.4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

- อยากให้มีการเพิ่มการทดลองนอกสถานที่เพิ่มมากขึ้น
- ควรเพิ่มปริมาณกล้องจุลทรรศน์แบบสเตอริโอ (stereo microscope) ให้มากขึ้นกว่าเดิม
- สถานที่จัดโครงการไม่เอื้ออำนวยต่อการทำธุระส่วนตัว

9.5 ข้อเสนอแนะ/แนวทางการนำผลการประเมินจากการจัดโครงการครั้งก่อนมาใช้ในครั้งนี้ (ถ้ามี)

- ไม่มี
-

10. ภาคผนวก

ภาคผนวก 1 ความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์

 ยุทธศาสตร์ที่ 1

พัฒนานวัตกรรมและบุคลากรไปสู่สังคม
การเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป้าประสงค์ที่

1. การบริหารและดำเนินงานของ หลักสูตรเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและบัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานคุณภาพ
ทางวิชาการ
2. หลักสูตรมีการใช้กระบวนการจัดการ การเรียนการสอนที่ส่งเสริมทฤษฎีการเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 21
3. นิสิตและบุคลากรได้รับการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะอย่างเต็มศักยภาพและยั่งยืน
กลยุทธ์ย่อย/แผนงาน .....

 ยุทธศาสตร์ที่ 2

พัฒนางานวิจัยสหสาขาวิชา และ
บูรณาการการวิจัยกับพันธกิจอื่นๆ

เป้าประสงค์ที่

1. เพิ่มจำนวนงานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์/วิทยาศาสตร์ประยุกต์/สหสาขาวิชา
2. ส่งเสริมให้มีการบูรณาการการวิจัยกับพันธกิจอื่น
- กลยุทธ์ย่อย/แผนงาน .....

 ยุทธศาสตร์ที่ 3

สร้างความร่วมมือกับพันธมิตรใน
การบริการวิชาการเพื่อพัฒนา
ชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์ที่

1. สร้างความร่วมมือเพื่อนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปพัฒนาชุมชนและสังคม
2. บูรณาการงานวิจัยและการจัดการเรียนการสอนในการบริการวิชาการให้แก่ชุมชนและ
สังคมอย่างยั่งยืน
- กลยุทธ์ย่อย/แผนงาน .....

 ยุทธศาสตร์ที่ 4

สร้างระบบบริหารที่มีคุณภาพโดย
ใช้เครื่องมือทางการบริหารและ
เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม

เป้าประสงค์ที่

1. เพิ่มประสิทธิภาพทางการบริหารด้วยเทคนิคการบริหารแนวใหม่
2. เพื่อเสริมศักยภาพและทัศนคติ ของบุคลากรต่อการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้
- กลยุทธ์ย่อย/แผนงาน .....

 ยุทธศาสตร์ที่ 5

ส่งเสริมการทำนุบำรุงวัฒนธรรม
และศิลปะอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์ที่ 1

1. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตและบุคลากรเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมและศิลปะ
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการวัฒนธรรมและศิลปะกับการเรียนการสอน/วิจัย/
การบริการวิชาการ
- กลยุทธ์ย่อย/แผนงาน .....

 ภารกิจอื่น ๆ

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
และด้านการบริหารและการจัดการ

เป้าประสงค์ที่ 1

ภาคผนวก 2 คำสั่งแต่งตั้งกรรมการ
ไม่มี

ภาคผนวก 3 ลายเซ็นผู้เข้าร่วมโครงการ

รายนามผู้เข้าร่วมโครงการปฏิบัติการนอกสถานที่วิชาปรสตีวิทยา และสังขวิทยา

อาจารย์และบุคลากร จำนวน 4 คน

ที่	ชื่อ	นามสกุล	ลายมือชื่อ
1	อาจารย์ธำปนา	ชลธนานารถ	
2	อาจารย์ธนวรรณ	เดชาขจร	
3	นางจินตนา	อินทราวดี	
4	นางสาววรรณุช	ขามคำ	

นิสิต

ที่	รหัสนิสิต	ชื่อ	นามสกุล	ลายมือชื่อ
1	55102010094	น.ส.กชกร	สายศรี	
2	55102010883	น.ส.จิราพร	พุทธรม	
3	55102010884	นายณัฐพล	พินยา	
4	55102011140	น.ส.ปาณิสดา	เอี่ยมวิจารณ์	
5	55102011143	น.ส.กวีนา	สันติประชา	
6	55102011144	นายกษิตติส	เกิดอรุณเดช	
7	55102011147	น.ส.จันทร์จุฬา	ภาวะเวช	
8	55102011150	นายชัยวัฒน์	ชนะพันธุ์	
9	55102011153	น.ส.ธัญญภัทร	ชานาฟาง	
10	55102011156	น.ส.ปวีณา	ทิ้งโคตร	
11	55102011157	นายพลกวิน	จารุบุญญากร	
12	55102011158	น.ส.ภาวิณี	แก้วไทรสุน	
13	55102011161	น.ส.วรรณิศา	ดวงวรรณะ	
14	55102011164	น.ส.สุธิดา	วงศ์ษา	
15	55102011165	น.ส.สุภาพร	คำลือฤทธิ	
16	55102011166	นายอธิคุณ	ณปภาวงศ์กุล	
17	55102011151	นางสาวเซียวหยัน	โค	
18	55102011088	นายเชิดชาย	ฉิมบุรุษ	
19	55102011090	นายณภัส	เวชศาสตร์	
20	55102011530	นายจิรกานต์	โลหะประธาน	
21	58199120006	นางสาวชฎาภรณ์	ตั้งหันชื่น	
22	58199201144	นายโสธร	อนุเชิงชัย	

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริบุษ เทียนรุ่งโรจน์)
คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

ภาคผนวก 4 แบบ/ผลประเมินโครงการ

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 22 คน มีผลประเมินเฉลี่ย = 4.51 อยู่ระดับดีมาก ดังนี้

รายละเอียด	ระดับการพึงพอใจ (%)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 ความเหมาะสมของระยะเวลาการจัดโครงการ	13.64	50.00	36.3	0.00	0.00
2 ความเหมาะสมของสถานที่จัดโครงการ	22.73	27.27	50.00	0.00	0.00
3 สถานที่เก็บตัวอย่าง	27.27	31.82	40.91	0.00	0.00
4 ความรู้ที่ได้รับทางด้านปรสิตวิทยาจากการปฏิบัติในสถานที่จริง	13.63	63.64	22.73	0.00	0.00
5 ทักษะหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่นิสิตได้รับทางด้านปรสิตวิทยา	36.36	59.09	4.54	0.00	0.00
6 การพัฒนาอัตลักษณ์ทางการทำงานร่วมกันผู้อื่น	54.55	40.91	4.54	0.00	0.00
7 การฝึกทักษะการกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบศตวรรษที่ 21	27.73	72.73	4.54	0.00	0.00
8 นิสิตมีความตระหนักถึงแนวทางในการการป้องกันโรคที่เกิดจากปรสิตชนิดต่าง ๆ	18.18	72.73	9.09	0.00	0.00
9 ความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อการเข้าร่วมโครงการนี้	13.64	45.45	40.91	0.00	0.00

ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- อยากให้มีการเพิ่มการทดลองนอกสถานที่เพิ่มมากขึ้น
- ควรเพิ่มปริมาณกล้องจุลทรรศน์แบบสเตอริโอ (stereo microscope) ให้มากขึ้นกว่าเดิม
- สถานที่จัดโครงการไม่เอื้ออำนวยต่อการทำธุระส่วนตัว

ภาคผนวก 5 ภาพกิจกรรม

โครงการปฏิบัติการนอกสถานที่วิชาปฐพีวิทยาและสิ่งแวดล้อม
ณ จังหวัดราชบุรี
ในวันที่ 7-8 พฤศจิกายน 2558

